

STYRKELSE AF DANSKERNES DIGITALE KOMPETENCER

Anbefalinger fra Dansk IT

Udarbejdet januar 2026 af

Dansk IT's Udvalg for digitale kompetencer ([Udvalget for digitale kompetencer](#))

Kontakt

Dansk IT

Lyngbyvej 14, st.th.

2100 København Ø

Tlf: +45 3311 1560

dit@dit.dk

www.dit.dk

Dannelse i et digitalt samfund – kompetencer fra vugge til grav

Digitale teknologier, data og kunstig intelligens er blevet fundamentale for både arbejdsmarkedet og hverdagslivet. I 2024–2025 rapporterede 92 % af EU's arbejdstagere, at digitale kompetencer er nødvendige for deres job, og 30 % anvendte AI-systemer som en integreret del af deres arbejde. Digitale kompetencer er dermed ikke længere et fremtidsperspektiv – de er en forudsætning for at kunne deltage i nutidens og fremtidens samfund. Digitale kompetencer kan defineres som viden, færdigheder og holdning til digitale teknologier.

I et arbejdsmarked præget af automatisering, digitalisering og kontinuerlig teknologisk forandring forventes borgere løbende at kunne kompetenceudvikle og opkvalificere sig. Manglende digitale kompetencer betyder i praksis udelukkelse fra jobmuligheder, centrale samfundstjenester og sociale fællesskaber.

Digital teknologi påvirker med andre ord alle aspekter af danskernes liv. Kommunikation med det offentlige, arbejdspladsen, skolen og sociale netværk foregår i overvejende grad digitalt. Informationsøgning er flyttet fra opslagsværker til søgemaskiner, AI-assistenten og digitale videnplatforme. Indkøb, kulturforbrug og sociale relationer er i høj grad digitalt medierede.

Derfor er evnen til at forstå, anvende og forholde sig kritisk til digitale teknologier blevet en central del af at være en oplyst myndig og deltagende medborger. Det handler både om at kunne navigere sikkert og kompetent i digitale miljøer og om at forstå de værdimæssige, kulturelle og samfundsmæssige konsekvenser af teknologien.

Manglende digitale kompetencer udgør derfor i dag et handicap, der kan sammenlignes med analbetisme for 60 år siden. Omvendt giver stærke digitale kompetencer adgang til nye muligheder, fællesskaber og jobfunktioner.

Det er derfor en samfundsopgave at sikre, at alle borgere – uanset alder, livssituation og baggrund – har mulighed for at udvikle digitale kompetencer gennem hele livet.

I oktober 2021 udgav Dansk IT's udvalg for digitale kompetencer anbefalinger til styrkelse af danskernes digitale kompetencer. Det skete med den overordnede målsætning, at vi forbliver oplyste og myndige borgere og kan være velinformerede og indlevende medborgere i et samfundsliv, der så markant er præget af anvendelsen af digitale teknologier og tjenester.

Myndiggørelse og medborgerskab

I arbejdet med digitale kompetencer er ordene, vi vælger, ikke tilfældige. Begrebet *myndiggørelse* peger på noget helt centralt: den kritiske, selvstændige borger, der kan orientere sig frit og ansvarligt i en kompleks digital virkelighed. Det er et ideal, vi fortsat skal stræbe efter.

Begrebet digitalt *medborgerskab* peger på det relationelle og inkluderende perspektiv. Hvor myndighed kan ses som et individuelt træk understreger medborgerskab, at vores digitale handlekraft udfolder sig i fællesskaber og i samspil med andre.

I anbefalingerne lægger vi derfor vægt på, at moderne digitalt medborgerskab forudsætter den myndighed, der kendetegner den kritiske og oplyste borger. Det er i kombinationen af personlig dømmekraft og fælles ansvarlighed, at digitale kompetencer får reel betydning — både for individet og for samfundet.

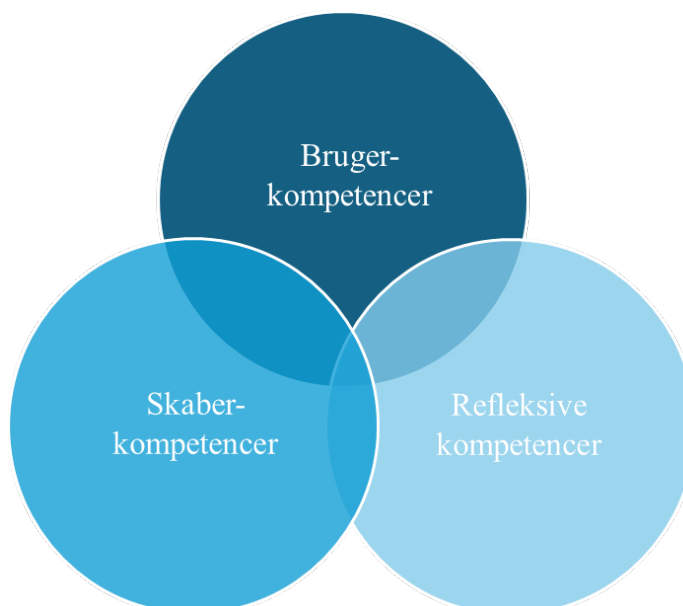
Tre digitale kompetencekategorier

Anbefalingerne fra 2021 tog udgangspunkt i, at man som borger skal besidde kompetencer inden for tre kategorier: Brugerkompetencer, skaberkompetencer og reflektive kompetencer.

De tre kategorier er overlappende og gensidigt forudsættende.

Det giver således ikke mening alene at satse på at opbygge skaberkompetencer eller alene at satse på, at borgerne har tilstrækkeligt med reflektive digitale kompetencer.

Den enkelte borger skal ikke have fuldt udbyggede kompetencer inden for alle tre kategorier, men skal have tilstrækkeligt med kompetencer inden for alle tre kategorier afhængigt af f.eks. alder, livssituation og beskæftigelse.

DigComp 3.0 – fundamentet for digital kompetenceudvikling

Dansk IT's anbefalinger fra 2021 er nedenfor blevet knyttet til og revideret med udgangspunkt i DigComp 3.0 (Digital competence framework 3.0, 2025), EU's nyeste og mest omfattende ramme for digitale kompetencer.

DigComp fungerer som Europas fælles referencepunkt for digital kompetenceudvikling

DigComp's fem kompetenceområder

1. Informationssøgning, evaluering og styring
2. Kommunikation og samarbejde
3. Skabelse og udvikling af digitalt indhold
4. Sikkerhed, digital trivsel og ansvarlig brug
5. Problemformulering og løsninger

og anvendes bredt af politikere, uddannelsesinstitutioner, virksomheder og forskere. Rammen beskriver digitale færdigheder inden for fem kompetenceområder og på alle niveauer – fra basal anvendelse til avanceret teknologiforståelse.

Dansk IT's tre kategorier af nøglekompetencer er fuldt forenelige med DigComp 3.0.

Hvor DigComp 3.0 kan fungere som et operationelt værktøj til implementering, kan Dansk IT's anbefalinger ses som et strategisk og dannelsesorienteret overblik. De to forståelsesrammer supplerer dermed hinanden og kan med fordel anvendes i sammenhæng.

Digitale brugerkompetencer

Brugerkompetencer omfatter de grundlæggende kompetencer, der gør borgere i stand til at anvende digitale værktøjer, platforme og tjenester og er primært relateret til DigComp-områderne 1 og 2.

Digitale brugerkompetencer omfatter:

- Kendskab til digitale værktøjer og systemer
Basal teknisk forståelse, installation, opsætning og brug af hardware, software og digitale tjenester.
- Informationssøgning og -evaluering
Evnen til at finde, filtrere og vurdere informationers relevans, troværdighed og integritet.
- Informationshåndtering
Organisering, lagring, backup og beskyttelse af data – herunder forståelse af adgangskoder, tofaktorgodkendelse og sikkerhedsindstillinger.

Brugerkompetencer kombineret med skaberkompetencer gør det muligt at vælge og anvende de rette digitale kanaler i relationer og samarbejde.

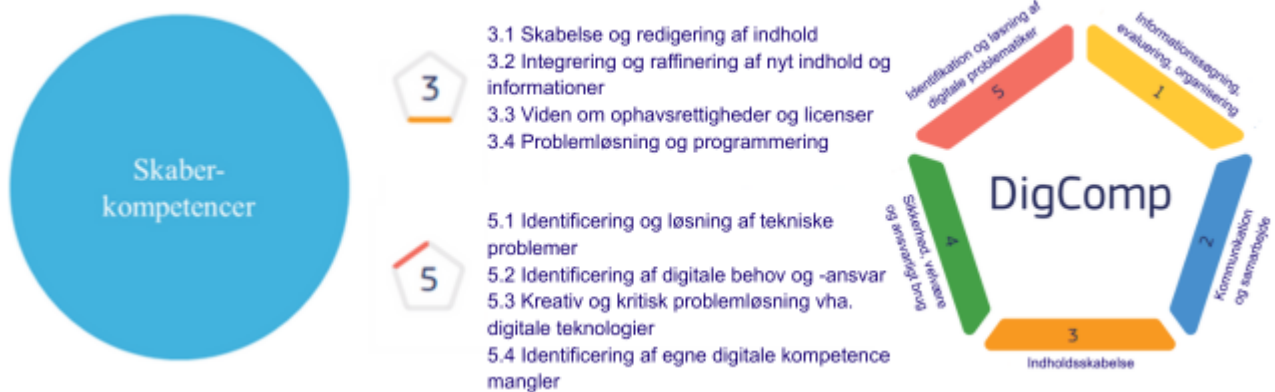
Digitale skaberkompetencer

Skaberkompetencer angår evnen til at producere, bearbejde og udvikle digitalt indhold – fra simple digitale produkter til avancerede data- og teknologiløsninger, og de er primært relateret til DigComp områderne 3 og 5.

Digitale skaberkompetencer omfatter:

- **Behandling af information**
Udvælgelse, redigering og tilpasning af tekst, billeder, lyd og video til specifikke formål.
- **Skabelse af digitalt indhold**
Design og udvikling af digitale produkter, præsentationer, hjemmesider, prototyper og andre digitale formater.
- **Deling og samarbejde**
Brug af digitale samarbejdsværktøjer, sociale platforme og digitale fællesskaber.
- **Forståelse af strukturer og algoritmer**
Grundlæggende teknologiforståelse, dataforståelse og evnen til at arbejde med simple algoritmer (beskrivelse for databehandling) og digitale modeller.

Skaberkompetencer er centrale i en tid med Internet of Things, automatisering, teknologiforståelse, informatik og AI-understøttede systemer. Uden forståelse for dataindsamling og automatisering risikerer borgere at miste kontrol over deres digitale liv.

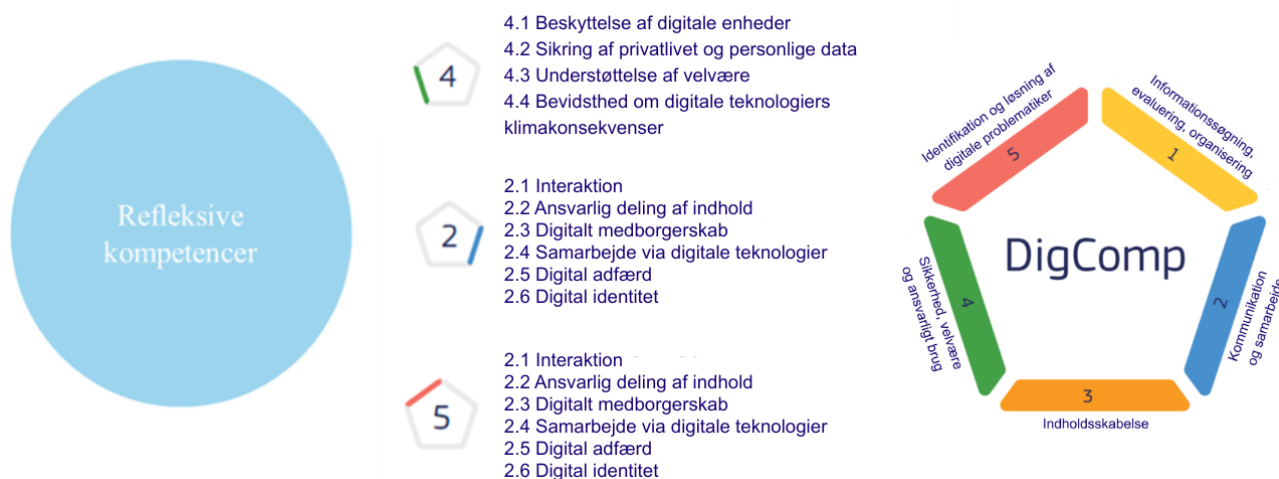
Refleksive digitale kompetencer

Refleksive kompetencer gør borgere i stand til at forstå og vurdere de etiske, juridiske og samfundsmæssige aspekter af digital teknologi, og de er primært relateret til DigComp område 4 samt dele af område 2 og 5.

Refleksive digitale kompetencer omfatter:

- Tryk og ansvarlig brug af information
Forståelse af datasikkerhed, privatliv, digitale rettigheder og etiske dilemmaer.
- Digital identitet og selvfremstilling
Bevidsthed om, hvordan man fremstår online, og hvordan digitale spor påvirker ens omdømme.
- Samfundsforståelse
Indsigt i, hvordan digitalisering påvirker demokrati, arbejdsmarked, institutioner og fællesskaber.
- Digital dannelse og myndiggørelse
Evnen til at deltage aktivt og oplyst i digitale fællesskaber og demokratiske processer.

Refleksive kompetencer er afgørende for at kunne vurdere misinformation, forstå digitale magtstrukturer og navigere i et samfund, hvor cybersikkerhed, AI, data og algoritmer påvirker beslutninger og adfærd.

En fælles samfundsopgave

Dansk IT anbefaler, at de tre nøglekompetencer bliver den strategiske ramme for en national indsats, hvor digital uddannelse og dannelse ses som en livslang opgave. Det kræver både individuelle initiativer og strukturel støtte fra uddannelsesinstitutioner, arbejdspladser, foreningslivet, fagforeninger, arbejdsgiverorganisationer og offentlige myndigheder.

De tre nøglekompetencer skal fungere som pejlemærker for en samlet samfundsindsats, der rækker langt ud over teknik og handler om digital myndiggørelse, deltagelse og dannelse.

Dansk IT anbefaler endvidere, at DigComp 3.0 rammeværket bruges som det operationelle værktøj til at implementere de mere strategiske og værdibårne anbefalinger. Rammeværket er velegnet fordi det specificerer nødvendige kompetencer på alle niveauer – fra basal anvendelse til avanceret teknologiforståelse. Det kan dermed i kraft af detaljeringsgraden benyttes i forbindelse med udarbejdelse af læringsplaner og læringsmål for alle typer af indsatser.

Alle har en vigtig rolle at spille i forhold til at sikre, styrke og vedligeholde digitale kompetencer og digital dannelse fra vugge til grav.